

Sygn. akt **X Ka 216/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie X Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca: **SSO Wanda Jankowska - Bebeszko**

Sędziowie: SO Urszula Myśliwska (spr.)

SR (del) Łukasz Brodzik

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Michał Zborowski

przy udziale Prokuratora Wiesława Kwiatkowskiego

po rozpoznaniu dnia 29 maja 2014 roku

sprawy **A. G.**

oskarżonego z art. **205 § 1 dk.k. i inne**

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Mokotowa z dnia 3 grudnia 2013r., sygnatura

akt III K 1138/04

orzeka:

wyrok w zaskarżonej części uchyla i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Mokotowa do ponownego rozpoznania

sygn. akt X Ka 216/14

UZASADNIENIE

A. G. został oskarżony o to, że:

1. w okresie od grudnia 1991 r. do kwietnia 1993 r. w W. działając przestępstwem ciągłym w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził J. N. i S. B. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 18.450 zł w ten sposób, że:

- w okresie od grudnia 1991 r. do kwietnia 1993 r. wprowadził w błąd J. N. co do dostarczenia samochodu marki (...) z B. i pobrał od niego pieniądze w kwocie 16.500 zł,

- w listopadzie 1992 r. wprowadził w błąd S. B. zapewniając go, iż kupiony na jego zlecenie pojazd jest sprawny technicznie, podczas gdy w rzeczywistości silnik był uszkodzony, na kwotę 1.950 zł,

tj. o czyn z art. 205 § 1 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k.

2. w okresie od 13 grudnia 1995 r. do 22 grudnia 1995 r. w W. działając przestępstwem ciągłym, posługując się podrobionymi przez siebie i nieustalone osoby zaświadczeniami o wysokości zarobków zawarł z (...) Bankiem S.A. w L. I Oddział W. umowy kredytowe na zakup towarów na łączną kwotę 1.598 zł, na podstawie których zagarnął mienie społeczne w postaci sprzętu RTV i AGD na szkodę wyżej wymienionego Banku, a w tym:

- w dniu 13 grudnia 1995 r. w sklepie (...) sp. z o.o. przy ul. (...) zawarł umowę o kredyt i sprzedaż nr (...), na podstawie której pobrał telewizor marki (...) o wartości 1.095 zł oraz element podstawy do tego telewizora o wartości 350 zł,

- w dniu 22 grudnia 1995 r. w sklepie (...) s.c. przy Al. (...) zawarł umowę o kredyt i sprzedaż nr (...), na podstawie której pobrał toster elektroniczny (...) o wartości 153 zł, przy czym kredytu na zakup w/wymienionego sprzętu nie spłacił ani nie zwrócił pobranego mienia,

tj. o czyn z art. 199 § 1 d.k.k. w zb. z art. 265 § 1 d.k.k. w zw. z art. 10 § 2 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k.

Wyrokiem z dnia 3 grudnia 2013 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w sprawie III K 1138/04:

I. oskarżonego A. G. uniewinnił od popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie pierwszym komparycji wyroku;

II. uznał, iż czyn zarzucany oskarżonemu A. G. w punkcie drugim komparycji wyroku wyczerpuje kwalifikację art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. postępowanie o ten czyn umarzył z uwagi na znikomą społeczną szkodliwość tego czynu;

III. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. L. kwotę 1.764 (jeden tysiąc siedmiuset sześćdziesięciu czterech) złotych plus 23 % VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu;

IV. na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Apelację od wyroku w powyższej sprawie wniósł prokurator zaskarżając go na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej punktu drugiego.

Prokurator zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść polegający na niezasadnym uznaniu przez Sąd I instancji, iż w przedmiotowej sprawie czyn zarzucany oskarżonemu A. G. w punkcie drugim komparycji wyroku Wyczerpujący kwalifikację z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. W zw. z art. 12 k.k. cechuje znikoma społeczna szkodliwość tego czynu, co w konsekwencji skutkowało umorzeniem postępowania karnego na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. podczas gdy zebrany w przedmiotowej sprawie materiał dowodowy oraz prawidłowa jego ocena prowadzą do wniosku, iż czyn oskarżonego A. G. opisany w punkcie II wyroku cechuje społeczna szkodliwość w stopniu znacznym w związku z czym brak podstaw do umorzenia postępowania karnego w przedmiotowej sprawie.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Mokotowa w Warszawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora była zasadna i zasługiwała na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, a całość zebranego w sprawie materiału poddał wnikliwej ocenie, zgodnej z zasadami wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego. Generalnie apelujący nie kwestionuje w swojej apelacji ustaleń faktycznych w innym zakresie niż ustalenia dotyczące stopnia społecznej szkodliwości czynu, którego dopuścił się oskarżony.

W ocenie Sądu Okręgowego decyzja o umorzeniu postępowania w zakresie czynu popełnionego w okresie od 13 grudnia 1995r. do 22 grudnia 1995r. na podstawie art. 17 § 1 pkt. 3 k.p.k. należy uznać za błędną.. Sąd rejonowy uzasadniając swe stanowisko popadł w swego rodzaju sprzeczność, a mianowicie znaczną część swego uzasadnienia poświęcił na wykazanie, iż w sprawie tej właściwym rozwiązaniem byłoby warunkowe umorzenie postępowania karnego wobec oskarżonego. A zatem, jak należy przyjąć, sąd ten ustalił, że zachodzą przesłanki określone w art. 66 kk w tym, że społeczna szkodliwość czynu, którego dopuścił się oskarżony, nie jest znaczna. Sąd I instancji mając na uwadze treść art. 67 par 3 kk, starał się ustalić następcę prawnego pokrzywdzonego banku, by uzyskać jego zgodę na warunkowe umorzenie postępowania. Z uwagi na to, że, jak przyjął, bank (...) jako następca prawny pokrzywdzonego nie był zainteresowany ugodą, bowiem nie udało się w jego dokumentacji odnaleźć umów dotyczących oskarżonego, sąd I instancji, zważywszy na taką postawę doszedł do przekonania, że właściwym rozwiązaniem będzie umorzenie postępowania w oparciu o art.17 par 3 kk. Argumentem, przemawiającym taką decyzją procesową było przyjęcie, że następca prawny pokrzywdzonego nie jest zainteresowany ukaraniem oskarżonego zaś jak wskazuje sąd „swoisty 18 letni okres próby” jakim jest czas od dnia popełnienia czynu do dnia wydania orzeczenia w I instancji wskazał, że oskarżony niejako „zasługuje” na umorzenie postępowania a w tej sytuacji wymierzenie mu kara byłaby nadmierną repressją. Takiego stanowiska sądu I instancji nie można jednak podzielić. Wskazane przez sąd I instancji, niejako intuicyjnie, racjonalne powody umorzenia postępowania, nie znajdują jednak poparcia w obowiązującym prawie. Poza uwagą sądu I instancji pozostał bowiem fakt, iż prezentowane stanowisko Banku (...) SA, następcy prawnego pokrzywdzonego (...) w L. po wszczęciu postępowania, który de facto nie tyle nie wykazuje zainteresowania co po prostu nie dysponuje dokumentacją, której brak uniemożliwia wypowiedzenie się co ugody czy też upływ czasu nie skutkuje bowiem niejako „automatyczną” zmianą oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu, tak jak uczynił to sąd I instancji. Akurat te dwie podniesione przez ten sąd okoliczności są de facto prawnie irrelevantne dla oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu Ocena konkretnego zachowania się powinna być zawsze oceną całościową, uwzględniającą wszystkie okoliczności wymienione w art. 115 § 2 k.k. Tak więc upływ czasu, nawet znaczny czy też stopień zaangażowania pokrzywdzonego, nie może przesądzać o tym, że na potrzeby umorzenia postępowania, sąd przyjmuje, że stopień społecznej szkodliwości czynu jest znikomy. W ocenie Sądu Okręgowego zgromadzone w sprawie dowody nie pozwalają, by taki wniosek został wysunięty. Ich dokładna analiza wyznaczona treścią art. 115 § 2 kk prowadzi jednoznacznie do wniosku, że istnienie negatywnej przesłanki procesowej w postaci znikomego stopnia społecznej szkodliwości czynu jest co najmniej wątpliwe, zważywszy na rodzaj i charakter wyrządzonej szkody (wysokość szkody 1.598 zł), rodzaj i charakter dóbr naruszonych działaniem sprawcy (wiarygodność dokumentów, mienie), okoliczności popełnienia jak również postać zamiaru i motywację sprawcy (zamiar bezpośredni kierunkowy, działanie z chęci osiągnięcia korzyści majątkowej). Niejako poza uwagą sądu I instancji pozostał fakt, że oskarżony wypełnił dwa zaświadczenia, w których zawarł świadomie i celowo nieprawdziwe informacje o swoich zarobkach, zatrudnieniu, stanowisku, a następnie wykorzystał je przekładając jako dowód na powyższe okoliczności, by uzyskać dwa kredyty na zakup sprzętu RTV i AGD. Nie może nadto ująć uwadze sądu, że oskarżony uiścił jedynie 10 % wartości zakupionych w systemie ratalnym towarów i do czasu zakończenia postępowania przed sadem I instancji nie podjął nawet próby naprawienia wyrządzonej szkody czy też z własnej inicjatywy, a nie na skutek działań sądu, nie podjął próby nawiązania kontaktu z następcą prawnym pokrzywdzonego. Okoliczność, że następca prawny pokrzywdzonego podmiotu z uwagi na znaczny upływ czasu od daty zdarzenia (18 lat) nie miał możliwości odnalezienia umów kredytowych zawartych z oskarżonym nie oznacza przecież, że nie dopuścił się czynu opisanego w pkt 2 aktu oskarżenia, że szkoda nie powstała, a tym bardziej nie przesądza o znikomym stopniu społecznej szkodliwości tego czynu. Słusznie podnosi skarżący w złożonej apelacji, że oskarżony podczas zawierania kolejnej umowy kredytowej podał odmienne dane osobowe poprzez wskazanie jako imienia swojego nazwiska, a jako nazwiska swoje imię, co umożliwiło mu zaciągnięcie kolejnego kredytu, a co może dodatkowo utrudniać następcy prawnemu pokrzywdzonego identyfikację kredytobiorcy i winno także wpływać na prawno karna ocenę jego zachowania.

Podkreślić także należy, że na stopień społecznej szkodliwości czynu nie wpływają warunki osobiste sprawcy – takie jak dotychczasowa niekaralność czy nieposzlakowana opinia społeczna. Należy je zaś rozważyć przy wymiarze kary. Ta zaś jest następstwem stwierdzenia, że doszło do popełnienia przestępstwa. Jak wskazano już uprzednio, w ocenie Sądu Rejonowego wymierzenie oskarżonemu kary w sytuacji upływu tak znacznego okresu czasu od chwili

popelnienia czynu stanowiłoby przejaw nadmiernego rygoryzmu wymiaru sprawiedliwości. I tu popada sąd rejonowy w kolejną sprzeczność, Na-Argumenty wskazane przez sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia znajdują zastosowanie właśnie przy wymiarze kary w tym instytucji nadzwyczajnego jej złagodzenia, a to jak już wcześniej wskazano możliwe jest wówczas, gdy sąd ustali że oskarżony dopuścił się przestępstwa. Natomiast zgodnie z art.1 par 2 kk nie stanowi przestępstwa czyn, którego społeczna szkodliwość jest znikoma.

Sąd Rejonowy, winien więc przy ponownym rozpoznaniu mieć na względzie poczynione wyżej spostrzeżenia i ustalić w pierwszym rzędzie czy oskarżony dopuścił się przestępstwa, a jeśli tak, to z jaka represja karną powinien się spotkać. Niezbędna do tego jest więc ponowna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego z uwzględnieniem dyspozycji art.115 par 2 kk i odniesieniem się do wszystkich kwantyfikatorów stopnia społecznej szkodliwości czynu zawartych w tym przepisie w sposób wolny od sprzeczności wskazanych w uzasadnieniu Sądu Owolawczego.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy, orzekł jak na wstępie.